

מסורת הש"ס

א) [לעיל קכ:]. ב) [לעיל קכ:]. ג) [לעיל קכ:]. ד) [לעיל קכ:]. ה) [לעיל קכ:]. ו) [לעיל קכ:]. ז) [לעיל קכ:]. ח) [לעיל קכ:]. ט) [לעיל קכ:]. י) [לעיל קכ:]. יא) [לעיל קכ:]. יב) [לעיל קכ:]. יג) [לעיל קכ:]. יד) [לעיל קכ:]. יו) [לעיל קכ:]. יז) [לעיל קכ:]. יח) [לעיל קכ:]. יט) [לעיל קכ:]. כ) [לעיל קכ:]. כא) [לעיל קכ:]. כב) [לעיל קכ:]. כג) [לעיל קכ:]. כד) [לעיל קכ:]. כה) [לעיל קכ:]. כו) [לעיל קכ:]. כז) [לעיל קכ:]. כח) [לעיל קכ:]. כט) [לעיל קכ:]. ל) [לעיל קכ:].

תורה אור השלם

1. לא יאָהר ל'צדיק קל און ורשעים מלא רע: משלי יב כא
2. באין תחבולות יקל עם ותשועה פרב יועץ: משלי יא יד

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה לקולא וכו' לא פשיט ליה מנ"ל דנשי:

מוסף רש"י

מדרו מכה. מכדיין את חול המכה (דע"ר חז:). מחזיקות ומגדלות כאב המכה, וחבירו מיערף חיה לאילנו, במסכת תענית (ג:). (דע"ר קכ:). נפל לגוב אריות אין מעדיין עליו. לומר לאשתו מה בעלך להמיר לנשא, פעמים שאין האריות רעבים ואין חולקין אותו, לחפור מלאה נחשים ועקרבים. או זה או זה מעדיין עליו. שמה (ברכות לג:).

האשה בתרא פרק ששה עשר יבמות קבא.

קירב מיספו. על ידי שפירכס יותר מדאי מת הלכך אין גולה אלא אם כן מת תחת ידו: צניסא דשישא. שאין שם רוח. לנישנא דרוח בלגלמו הכא גולה דאין כאן רוח ומחמתו מת ולנישנא דהוא קירב את מיתתו אינו גולה: הכי גרסינן לקולא פליג. דקאמר תנא קמא אין מעדיין אלא עד ג' ימים ואח"כ רבי יהודה למימר יש לך אדם או מקום או שעה שאינו מהיר לנפוח ולהשתנות ויכול להעיד אפי' לאחר ג' ימים: או לחומרא פליג. דקאמר תנא קמא עד שלשה ימים מעידים ואח"כ אינו למימר פעמים שאפי' חוץ שלשה אין מעדיין: צנרמי. שם העיר: ואסקוהו אבי דהיא לנכר סלתא יומין: ואסקוהו אגישא דשניספא. לאחר חמשה יומין: דלמסי. לומתין לזרע הפנים ואין מניחין אותו לנפוח ולהשתנות: היכא דאיכא מכה. מקום המכה מדרו מכדיין הכאב ונופח: מוספה ספת. לאחר שמעלין אותו ליבשה ומשתנית זרמו: ברתני' שיש להם סוף. לקמן מפרש היכי דמי: אשמו אסורה. שמה לאחר פרישתו משם יאל והלך לו דסבר רבי מאיר אדם יכול להיות ו' ולשהות במים יום או יומים: מערה. מים שיש להם סוף הם ופליג ר' יוסי ואמר אשתו מותרת דקסבר אין אדם יכול לשהות במים כל כך ואי משום שמה יאל ללכת אין זו חששא דהא אי נפק הוה חזו ליה אצל במים שאין להם סוף מודה ר' יוסי דאסורה שמה יאל ללכת למרחוק ולא לרואה: מן הארכנוה ולמטה. הואיל ויכול להיות לא תנשא שמה יאל ולא ראוהו דמים שאין להם סוף הן: גב' מארבע רוחותיה. כגון מערה מלאה מים והרואה שנפל שוהה שם צדדי שאין יכול להיות חי בתוך המים וצא לו: אגמא דסמקי. אגם של אותו מקום. אגם מרש"ט בלע"ז עומד במקומו ואינם מים חיים: כמים שיש להם סוף דמו. שאינו יכול לשוב על פניהם למרחוק הלכך אם איתא דסליק הוה חזו ליה: גלי אשפלו. למקום רחוק ומשם יאל: לא יאונה לצדיק כל און. שלא צאתה תקלה זו לידו של רב לנדות את רב שילא: תשועה ברוב יועץ. תשועתי מן המכשול על ידי שנטלתי עצה משמואל: למחילה של דגים. שחוטטים סמוך לשפת הנהר בין למטה מן המים בין למעלה מן המים בגובה שפתו ואין מתמלאת כולה ואדם הנכנס שם מגזיה לוארו בתוך המערה למעלה מן המים: ליוש למחילה. ושמה ליום מחר יאל והלך: נענעתי לו ראשי. ועבר על גבי והלך לו: יענעו לו ראשו. ידחה מפני השעה ולא יתגרה בזה: שמה

קירב מיתתו מאי בינייהו דשחמיה בביתא דשישא ופרכים יאי נמי דשחמיה בברא ולא פרכים: רבי יהודה אומר לא כל וכו':

לקולא פליג או לחומרא פליג. והכי נמי מלי למיצעי צין לקולא וצין לחומרא אלא אכתי לא (א) פשיטא מאי דנשי: ולא היא שנה צורבא מרבנן ב'ו. ואף על גב דרוביהו לזרעא מרבנן אי סליק קלא אית ליה מכל מקום לא חיישין לאותו רוב ולא תנשא לכתחלה כמו גבי (רוב) גוססין דאין מעדיין עליון אף על פי שרובן ממס': אמרו

איבעיא להו רבי יהודה בן בבא לקולא פליג או לחומרא פליג תא שמע דההוא גברא דטבע בכרמי ואסקוהו אבי דהיא לבתר תלתא יומין ואנסבה רב דימי מנהרדעא לדביתו ותו ההוא גברא דאטבע ברגלת ואסקוהו אגישא דשניספא ואנסבה רבא לדביתו אפומא דשושבני לבתר חמשה יומין אי אמרת בשלמא לקולא פליג אינהו דעביד כרבי יהודה בן בבא אלא אי אמרת לחומרא פליג אינהו דעביד כמאן שאני מיה דצמתי והאמרת (א) מיה מדרו מכה יד"מ היכא דאיכא מכה אבל היכא דליכא מכה מיצמת צמית יהוהני מילי דכי אסקיה חזייה בשעתיה אבל אישתיה מיתפח תפח: ברתני' נפל למים בין שיש להן סוף בין שאין להן סוף אשתו אסורה אמר רבי מאיר מעשה באחד שנפל לכור הגדול ועלה לאחר שלשה ימים אמר רבי יוסי מעשה בסומא שירד לטבול במערה וירד מושכו אחריו וישוה כדי שתצא נפשה והשיאו את נשותיהם ושוב מעשה בעסאי באחד ששילשולו לים ולא עלתה בידם אלא רגלו אמרו חכמים ימן הארכובה ולמעלה תנשא מן הארכובה ולמטה לא תנשא: גב' תנו רבנן נפל למים בין שיש להם סוף בין שאין להם סוף אשתו אסורה דברי רבי מאיר וחכ"א מים שיש להם סוף אשתו מותרת ושאין להם סוף אשתו אסורה היכי דמי מים שיש להם סוף אמר אביי ככל שעומד ורואה מארבע רוחותיו ההוא גברא דטבע באגמא דסמקי ואנסבה רב שילא לדביתו אמר ליה רב לשמואל תא נשמתיה אמר ליה נשלח ליה ברישא שלחו ליה מים שאין להם סוף אשתו אסורה או מותרת שלח להו אשתו אסורה ואגמא דסמקי מים שיש להם סוף או מים שאין להם סוף שלח להו מים שאין להם סוף הוא ומר מאי טעמא עבד הכי מיטעא טעינא אנא סברי כיון דקוו וקיימי במים שיש להם סוף דמי ולא היא כיון דאיכא גלי אימור גלי אשפלו קרי שמואל עליה דרב לא יאונה לצדיק כל און קרי רב עליה דשמואל ותשועה ברוב יועץ תניא (א) אמר רבי מעשה בשני בני אדם מכמרין מכמורין בירדן ונכנס אחד מהם למחילה של דגים ושקעה חמה ולא ראה פתחה של מחילה ושהה חברו כדי שתצא נפשו ובא והודיע בתוך ביתו למחר זרחה חמה והכיר פתחה של מחילה ובא ומצא הספד גדול בתוך ביתו אמר רבי כמה גדולים דברי חכמים שאמרו מים שיש להם סוף אשתו מותרת שאין להם סוף אשתו אסורה אי הכי מים שיש להם סוף נמי ליחוש למחילה של דגים במים שיש להם סוף מחילה של דגים לא שכיחא אמר רב אשי הא דאמרו רבנן מים שאין להם סוף אשתו אסורה הני מילי באיניש דעלמא אבל צורבא מרבנן לא (א) אי דסליק קלא אית ליה ולא היא לא שנה באיניש דעלמא ולא שנה צורבא מרבנן דיעבד אין לכתחלה לא תניא אר"ג פעם אחת הייתי מהלך בספינה וראיתי ספינה אחת שנשברה והייתי מצמער על תלמיד חכם שבה ומנו רבי עקיבא וכשעליתי ביבשה בא וישב ודן לפני בהלכה אמרתי לו בני מי העלך אמר לי דף של ספינה נודמן לי וכל גל וגל שבא עלי נענעתי לו ראשי מכאן אמרו חכמים אם יבואו רשעים על אדם יענעו לו ראשו אמרתי באותה שעה כמה גדולים דברי חכמים שאמרו מים שיש להם סוף מותרת מים שאין להם סוף אסורה תניא א"ר עקיבא פעם אחת הייתי מהלך בספינה וראיתי ספינה אחת שמטרפת בים והייתי מצמער על תלמיד חכם שבה ומנו רבי מאיר כשעליתי למדינת קפוטקא בא וישב ודן לפני בהלכה אמרתי לו בני מי העלך אמר לי גל מרדני לחברו וחברו לחברו עד שהקיאני ליבשה אמרתי באותה שעה כמה גדולים דברי חכמים שאמרו מים שיש להם סוף אשתו מותרת מים שאין להם סוף אשתו אסורה תנו רבנן (א) נפל לגוב אריות אין מעדיין עליו לחפורה מלאה נחשים ועקרבים

ביתרא אומר אף לחפורה מלאה נחשים ועקרבים אין מעדיין עליו חיישין שמה

שמה

שמה

עין משפט  
גר מצוה

בא א ב מ' ס"ה מהל' רוצה ה"ב:  
בב ג ד ה מ' פ"ג מהל' גירושין ה"ב כב סמג עין ט טו"ע אה"ע סמגין ז טע"ר כו:  
בג ד ה ט מ' שם הלכה טו טו"ע שם שפ"ל:  
בד י מ' שם ה"ב כ טו"ע שם שפ"ל:  
כו:

לעזי רש"י

מרש"ט "מרש"ק. ביצה, מקוה מים רדודים.

תוספות ישנים

במה גדולים פי' שזה היה אמת שמהלך ממחילה ואלו חזון למים: נענעתי. השפלתי ועבר עלי הגל: